

dekritik at gøre. Han diskuterer gladeligt adelshærens størrelse i Svenstrupslaget, som om det drejede sig om deltagerne i en atommarch. Han overser samtidens fundamentale skelnen mellem ryttere og fodfolk og fatter ikke, at Huitfeldt og Krag faktisk opgiver samme tal. Huitfeldts 300 danske ryttere og 150 holstenske er blevet til Krags »næppe 500«, hvilket Tvede-Jensen får til en modsætning, idet han hæfter sig ved, at Krag desuden nævner fodfolk, noget, der for samtiden har været indlysende.

Som en dårlig general lader han Skipper Herman husere på Vardekanten, mens Skipper Clement giver bolden op ved Limfjorden. Så galt stod det dog ikke til. Hele Vardehistorien beror på en sproglig misforståelse, som jeg har påpeget i *Historie XV*, 1. 1981. Uagtet Tvede-Jensens påkaldelser af moderne »bondeoprørsforskning« er bogen metodisk på højde med de lærde præster, der i 1700-tallet sad i deres studerekamre og fandt på fiffige forklaringer af kæmpehøje og runestene. Visse steder i Nørrejylland forveksler man vist forskning og kantinesnak.

Mikael Venge

Jørgen Pedersens *jyske rentemesterregnskab 1546*. Udg. af Søren Balle (= Memo 1984-12, Økonomisk Institut, Aarhus Universitet). (Århus 1985). 199 s.

Denne nydelige lille kildeudgave afslører, at der ved Århus universitets økonomiske institut pågår et stort forskningsprojekt om statsfinanserne på Christian III's tid. Måske er det tanken, at vore økonomer skal lade sig inspirere af en af de få perioder i Danmarkshistorien, hvor statskassen gav overskud? Den ekspertise og omhu, hvormed Søren Balle fremlægger projektets første frugt, lover i hvert fald

godt. På hvilken måde publikationen skal indgå i det samlede projekt, og hvorledes dette forholder sig til det tilsvarende arbejde, som Astrid Friis i sin tid iværksatte, foreligger der intet om. Men allerede nu tør det fastslås, at gemene 1500-tals historikere, jyske lokalhistorikere og kulturhistorisk interesserede i almindelighed vil have stor glæde af dette uhyre spændende rentemesterregnskab med dets væld af oplysninger om regeringens og hoffets indtægter og udgifter.

Indirekte belyses udenrigspolitikken, forhandlingerne om Christian II's løsladelse og de store byggearbejder på Koldinghus. De kongelige almisser bidrager til socialhistorien med deprimerende glimt af tidens elendighed. Mere oplyftende er unægteligt lensmandens frue på Riberhus, Elsebeth Sehesteds, brev til rentemesteren, som hun koket kalder sit »godelam« og anmoder om at sende sig frø til salat, skønt hun næppe får tid at så i år, hvorfor hendes urtegård »må vel græde nu«. Samtidig bekender hun fnisende, at hun har skrevet brevet under søndagsprædikenen. Nogle tabeller sørger for den fornødne, tørre statistik.

Mikael Venge

Iørn Piø: *Nye veje til Folkevisen*. (Gyldendal, 1985). 344 s., ill. Disputats. 188,- kr.

Danmark har som bekendt den største og mest værdifulde samling af folkeviser, og ingen generation af litteraturforskere synes at blive træt af at forklare visernes opkomst, overlevering og egenart. I det foreliggende værk, som er forsvaret for den filosofiske doktorgrad ved Odense Universitet, fremsættes en række nye og på flere punkter interessante og kontroversielle synspunkter.

Afhandlingens udgangspunkt er, at